

Handläggare
Malin Torberger
Telefon: 08-508 25 416**Till**
Socialnämnden

Remissvar motion (2015:19) om införande av ett program mot hedersrelaterat våld

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering

Peter Svensson
Tf förvaltningschefVeronica Wolgast Karlberg
Tf avdelningschef

Sammanfattning

Folkpartiet har i sin motion föreslagit att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att ta fram ett program för stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck samt att göra en kartläggning av förekomsten av sådant våld och förtryck i staden. Folkpartiet menar att det finns behov av att identifiera best practice och arbeta mer evidensbaserat med dessa frågor. Syftet med programmet skulle enligt författarna vara att bidra till effektivare metoder, tydligare prioriteringar och bättre samordning.

Socialförvaltningen anser att resurscentrumet Origo bör användas för att identifiera best practice och hitta evidensbaserade metoder. Inom Origo finns stor kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck och denna resurs bör utnyttjas och utvecklas. Förvaltningen anser att hedersrelaterat våld och förtryck även fortsättningsvis ska inrymmas i stadens program för kvinnofrid - mot våld i nära relationer, som nu är under revidering. Programmet kommer efter revideringen att belysa hedersrelaterat våld och förtryck på ett tydligare sätt. Avseende frågan om kartläggning planerar

förvaltningen att göra en sådan för våld i nära relationer, som följer upp den som gjordes 2013, under de närmaste två åren. I planeringen av denna bör man se över möjligheten att separera hedersrelaterat våld och förtryck från andra former av våld i nära relationer.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat motion (2015:19) om program mot hedersrelaterat våld från Folkpartiet till bland annat socialnämnden. Remisstiden sträcker sig till den 31 augusti 2015.

Ärendet

Folkpartiet föreslår i sin motion att Stockholms stad ska införa ett program mot hedersrelaterat våld. I motionen belyses två olika kartläggningar från 2009 som visar dels att 70 000 ungdomar i Sverige upplever att de inte kan välja fritt vem de ska gifta sig med, dels att 3 % av pojkarna och 7 % av flickorna i Stockholm lever med hedersrelaterade begränsningar av sin personliga rörelsefrihet. I motionen framhåller man att frågan om hedersvåld och förtryck är komplex och att många aktörer berörs, däribland skolan, polisen, socialtjänsten, frivilligorganisationer och landstinget. Ett sammanhållet program skulle enligt motionens författare kunna bidra till effektivare metoder, tydligare prioriteringar och bättre samordning. Programmet skulle också ha betydelse för att belysa frågan och som markering att hedersvåld existerar och är helt oacceptabelt, menar författarna.

I motionen ges exempel på en handlingsplan skapad av Örebro kommun, där man identifierar fokusområden, åtgärder, indikatorer, vem som är ansvarig för olika punkter mm. Åtgärder som nämns är att tillsätta en samordnare, insatser till hedersvåldsutsatta ungdomar och deras familjer och utbildningsinsatser på både bas- och fördjupad nivå till berörda yrkesgrupper.

Folkpartiet avslutar sin motion med följande förslag:

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett program för stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck
- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ny statistik över förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, strategiska enheten.

Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 19 augusti 2015.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i att frågan om hedersrelaterat våld och förtryck är komplex och anser att det är viktigt att lyfta fram behovet att motverka och förebygga hedersrelaterat förtryck och våld. Många olika aktörer måste arbeta och samarbeta med dessa frågor, exempelvis socialtjänsten, skolan, förskolan, polisen och hälso- och sjukvården. Ungdomar och hbtq-personer är särskilt utsatta grupper där åtgärder behöver sättas in för att förbättra livssituationen så att det inte begränsas av hedersnormer.

Uppsökande och förebyggande arbete med ungdomar är en viktig del, för att motverka hedersrelaterat förtryck och våld utifrån ett långsiktigt perspektiv.

Förvaltningen menar att hedersrelaterat våld och förtryck ska fortsätta vara en del av det program för kvinnofrid- mot våld i nära relationer, som antogs i staden 2012. Det nuvarande programmet för kvinnofrid – mot våld i nära relationer är under revidering och kommer att vara klart under hösten 2015. Våld och förtryck i en hederskontext ingår i benämningen våld i nära relationer, men här finns även vissa särdrag, däribland det kollektiva uttrycket. För att belysa det specifika med hedersrelaterat förtryck och våld kommer det i programmet lyftas fram som ett eget område för att öka kunskaper inom området och ge vägledning för ett enhetligt bemötande och strategier för arbetet som gynnar målgruppen.

Det är viktigt att arbeta mot alla former av våld och förtryck och att kompetens om olika former av våld, och den särskilda sårbarhet som vissa grupper har, finns hos dem som arbetar med detta. Likaså är det viktigt att även personer som inte arbetar direkt med frågor som rör våld, men som i stor utsträckning möter både våldsutsatta och våldsutövare, har grundläggande kunskaper om våld och vågar se och fråga. Det handlar till exempel om lärare, elevhälsa, vuxna inom idrottsrörelsen, personal i boenden och dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning eller äldre och behandlingspersonal. Detta gäller oavsett om våldet och förtrycket sker i en hederskontext eller ej. Att inte bli utsatt för våld är en mänsklig rättighet, oavsett i vilken kontext man lever.

Förvaltningen vill framhålla Origo, som är ett länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, som en mycket viktig part när det gäller kompetenshöjning och informationsspridning till alla olika aktörer. Origos uppdrag är att bidra till ökad kunskap, erbjuda kompetensutvecklande insatser till yrkesverksamma och frivilliga aktörer i Stockholms. Origo arbetar kontinuerligt med att informera om förekomsten av hedersrelaterat förtryck och våld till yrkesverksamma från olika myndigheter samt

organisationer och ideella aktörer. Origo arbetar även uppsökande och förebyggande med ungdomar i form av skolföreläsningar, för att motverka hedersrelaterat förtryck och våld. Förvaltningen menar att staden i Origo har stora resurser i form av kompetens och engagemang och att arbetet med att utveckla evidens och best practice bör fokuseras till Origo.

I motionen föreslås också att staden ska kartlägga förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck. Socialförvaltningen gjorde 2013 en kartläggning av omfattningen av våld i nära relationer, dvs. hur många vuxna som var utsatta. I den kartläggningen separerade man inte våld och förtryck i en hederskontext från annat våld och förtryck i nära relationer. Enligt de föreskrifter och allmänna råd för området våld i nära relationer som kom 2014 (SOSFS 2014:4) bör kommunen regelbundet kartlägga förekomsten av våldsutsatta och barn som upplevt våld. Då en sådan kartläggning gjordes senast 2013 kommer en ny kartläggning att göras under 2016 eller 2017. Hedersrelaterat våld och förtryck bör då finnas med som en egen kategori i kartläggningen.

Bilagor

1. Motion (2015:19) om program mot hedersrelaterat våld